

Kulttuuripassin pilotointihankkeen loppuraportti

Aura Linnapuomi 2.5.2016

www.kulttuuriakaikille.fi
www.kulturforalla.fi
www.cultureforall.fi

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Kaikukortti

Kulttuuripassin pilotointihankkeen loppuraportti
Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisu 2/2016

Kirjoittaja: Aura Linnapuomi

Kustantaja: Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry

Kannen kuva: Jenny Lucander

1. painos

ISBN (PDF) 978i 952-6677-27-9

ISBN (DOC) 978i 952-6677-28-6

ISSN 2341-913X

© Kulttuuria kaikille -palvelu / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry, kirjoittajat ja valokuvaajat

Sisällys

1 Tausta ja tavoitteet.....	4
2 Hankkeen toteuttaja ja ohjausryhmä.....	6
2.1 Talous.....	7
2.2 Henkilöstö.....	7
2.3 Kokeilukumppanit	7
3 Hankkeessa kokeiltavan toimintamallin yhteissuunnittelu.....	9
3.1 Työpaja 1, 2.10.2014.....	9
3.2 Työpaja 2, 5.11.2014.....	12
3.3 Toimintamallin viimeistelytyöpaja 9.12.2014.....	14
4 Alkukevään valmistelutyö.....	16
5 Kaikukortti-toimintamallin kokeilu 1.4.ï 31.12.2015	17
5.1 Kaikukortin käyttäjä- ja käyntitilastot.....	17
5.2 Kaikukortin käyttäjiltä tullut palaute.....	19
5.3 Kokeilukumppaneilta tullut palaute	20
5.4 Kaikukortti-toimintamallin muokkaaminen palautteen pohjalta	22
5.5 Toiminnan arviointi kyselytutkimuksen avulla	23
6 Kaikukortti-toimintamallin koordinoinnin siirron valmistelu Espoon kaupungille	24
6.1 Uusia jäseniä Kaikukortti-verkostoon.....	25
7 Hankkeen viestintä.....	26
7.1 Verkkosivut	26
7.2 Sosiaalinen media	27
7.3 Tiedotteet ja hankekuulumiset	27
7.4 Painetut viestintämateriaalit.....	27
7.5 Järjestetyt tilaisuudet	27
7.6 Medianäkyvyys	28
7.7 Seminaarit ja koulutukset.....	30
7.8 Opintokäynnit.....	31
8 Jatkossa.....	31
LÄHTEET	33

1 Tausta ja tavoitteet

Kulttuuripassin pilotointihanke oli Kulttuuria kaikille -palvelun koordinoima ja opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kulttuuria kaikille -palvelun / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n rahoittama kehittämishanke. Hanke alkoi 1.9.2014 ja päättyi 31.12.2015.

Kulttuuripassin pilotointihankkeen tavoitteena oli parantaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien henkilöiden mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään Suomessa. Hankkeen tarkoituksena oli suunnitella ja kokeilla toimintamallia, jossa pääsymaksun aiheuttama taloudellinen kynnys poistetaan kokonaan tai lähes kokonaan. Hankkeessa suunniteltiin toimintamalli, joka avulla taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevat henkilöt voivat hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuripalveluihin. Hankkeen pilotointialueena oli Espoo. Hankkeen päätyttyä Espoon kaupungin kulttuurin tulossyksikkö sekä perhe- ja sosiaalipalvelut alkoivat koordinoida pysyvää Kaikukortti-toimintaa Espoossa.

Taloudellinen kynnys osallistua voi olla monelle suuri, vaikka kulttuuritoimijat huomioivatkin yhä enemmän pienituloisia henkilöitä mm. alennuksin, ilmaistapahtumin ja vapaalipuin. Varsinaista tutkimustietoa pienituloisten henkilöiden näkemyksistä kulttuuripalvelujen käytön esteistä on vähän. Tampereella selvitettiin vuonna 2011 toimeentulotukiasiakkaiden näkemyksiä pääsylippujen vaikutuksesta kulttuuripalvelujen käyttöön. Tällöin suurin osa vastaajista totesi, että taloudelliset tekijät rajoittavat kulttuuripalvelujen käyttöä (Malmberg 2011, 36). Myös Kunnallissalan kehittämissäätiön vuonna 2014 kulttuuri- ja liikuntapalveluja koskevan tutkimuksen mukaan lähes puolet alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevista totesi, että ovat täysin eri mieltä sen kanssa, että heillä olisi riittävästi rahaa osallistua kulttuuripalveluihin (Sokka ym. 2014, 96).

Suomessa oli vuonna 2014 674 000 pienituloista henkilöä (Suomen virallinen tilasto). Pienituloisten lisäksi Suomessa on noin 200 000 köyhyysriskissä elävää henkilöä (Sironen & Saastamoinen 2014, 12). Pienituloisten ryhmään kuuluu hyvin monenlaisissa elämäntilanteissa olevia henkilöitä, kuten yksinhuoltajia, työmarkkina- tai toimeentulotuen piirissä olevia työttömiä, monilapsisia perheitä, opiskelijoita, yksinasuvia ja minimieläkkeellä eläviä henkilöitä ja turvapaikan hakijoita.

Kulttuuripassin pilotointihankkeen lähtökohtana oli, että jokaisella on varallisuudesta riippumatta oikeus käyttää itseä kiinnostavia taide- ja kulttuuripalveluja, ja kokea olevansa haluttu ja tervetullut kävijä. Oikeus itsensä kehittämiseen varallisuudesta riippumatta on kirjattu myös Suomen perustuslain pykälään 16 Sivistyksellisistä oikeuksista.

Hankkeen taustalla vaikutti myös tutkimustieto siitä, että kulttuuri edistää ihmisten elämänlaatua, terveyttä ja osallisuutta yhteiskuntaan. Taide-elämysten kokeminen voi synnyttää uudenlaisia ajatuksia ja ruokkia mielikuvitusta, jonka merkitys köyhyyttä

kokeneiden ihmisten myönteisille näkemyksille omasta tulevaisuudestaan nostetaan esiin julkaisussa öSyrjäytynyt ihminen ja kuntaö(Isola ym. 44, 2015).

Kulttuuripassin pilotointihankkeen myötä Espooseen syntyi Kaikukortti-verkosto, joka synnytti erilaisia yhteistyön muotoja hankkeessa mukana olleiden sosiaali-, terveys- ja kulttuurialan toimijoiden välille. Hankkeessa mukana olleet kulttuuritoimijat kokivat saavuttaneensa hankkeessa kokeillun Kaikukortti-toimintamallin avulla kävijöitä, jotka eivät muuten käyttäisi heidän palvelujaan. Hankkeessa mukana olleet sosiaali- ja terveysalan toimijat kokivat Kaikukortin hyödylliseksi työvälineeksi, jonka avulla oli mahdollista tukea asiakkaan sosiaalista kuntoutusta ja vapaa-ajan palveluiden käyttöä. Moni Kaikukortin hankkeen aikana saanut henkilö oli innostunut ja ilahtunut kortista. Eräs kortinhaltija totesi kortista, että öjllman sitä maksulliset kulttuuripalvelut olisivat minulle, pitkäaikaistyöttömälle, täysin tavoittamattomissaö

Kulttuuria kaikille -palvelun tavoitteena on, että Kaikukortti-toimintamalli leviäisi Suomessa asteittain pysyvään käyttöön alueille, jotka ovat Kaikukortti-toiminnasta kiinnostuneita. Kaikukortin käyttäjän kannalta yhtenäinen, mahdollisimman valtakunnallinen toimintamalli mahdollistaisi Kaikukortin käytön yli kunta- tai maakuntarajojen. Kaikukortti-verkostossa mukana olevien kulttuuritoimijoiden kannalta valtakunnalliseen Kaikukortti-verkostoon kuulumisen voisi parantaa mahdollisuuksia tavoittaa alueellisesti kattavasti uusia kävijöitä ja lisätä tunnettuutta. Sosiaali- ja terveystoimijoiden kannalta valtakunnallinen Kaikukortti-verkosto voisi helpottaa kunta- ja maakuntarajat ylittävää yhteistyötä.

Joillakin alueilla Suomessa on parhaillaan käynnissä toimintamalleja, joilla on vastaavia toimintamuotoja ja tavoitteita kuin Kaikukortilla. Eri toimintamallien ratkaisut vaihtelevat liittyen mm. kohderyhmän rajaamiseen, hinnoittelukäytäntöihin sekä mukana olevaan tarjontaan verrattuna Kaikukortti-toimintamalliin. Kun Kaikukorttia kehitetään valtakunnallisesti, olisi hyvä etsiä mahdollisia yhteistyön muotoja.

Kaikukortti-toimintamalli on kiinnostanut monia sosiaali-, terveys- ja kulttuuripuolen toimijoita ja kuntia eri puolella Suomea. Kulttuuria kaikille -palvelu on käynyt yleisiä keskusteluja monien toimijoiden kanssa.

Kaikukortti-toimintamalli ei olisi syntynyt ilman valtavan suuren joukon työpanosta. Mukaan Kaikukortin kehittämistyöhön lähteneiden organisaatioiden panostus on mittaamattoman arvokasta ja antaa Kaikukortti-toimintamallin ratkaisuille vahvan pohjan. Haluan kiittää lämpimästi kaikkia kehittämistyössä mukana olleita tahoja ja erityisesti Espoon kaupungin Helena Sarjakoskea ja Tapio Niemistä, jotka luotsasivat Kaikukortin osaksi Espoon kaupungin pysyvä palveluja.

Helsingissä 29.4.2016

Aura Linnapuomi, Kulttuuripassin pilotointihankkeen hankejohtaja

2 Hankkeen toteuttaja ja ohjausryhmä

Kulttuuripassin pilotointihankkeen koordinoi Kulttuurikaikille -palvelu, joka edistää osallistumiselle avoimia ja monenlaisia yleisöjä huomioivia kulttuuripalveluja valtakunnallisesti. Palvelun taustalla on Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry. Hankkeen ohjausryhmään kutsuttiin laaja edustus sosiaali- ja kulttuurialan organisaatioista sekä kulttuuripolitiikan ja köyhyyden asiantuntijoita. Ohjausryhmä kokoontui 8 kertaa hankkeen aikana.

Ohjausryhmän kokoonpano:

- Projektipäällikkö Hannu Virtanen, Kehitysvammaliitto, 24.9.2014 alkaen 24.9.2015 asti
- Erityisasiantuntija Ditte Winqvist, Kuntaliitto
- Tutkimusjohtaja Ritva Mitchell, Kulttuuripolitiikan tutkimussäätiö Cupore
- Tutkija Jutta Virolainen, Kulttuuripolitiikan tutkimussäätiö Cupore, 24.9.2015 alkaen
- Kulttuurisihteeri Lea Halttunen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Kulttuuriasiainneuvos Kirsi Kaunisharju, opetus- ja kulttuuriministeriö 16.4.2015 asti
- Kulttuuriasiainneuvos Esa Pirnes, opetus- ja kulttuuriministeriö 16.4.2015 asti
- Kulttuurisihteeri Heli Talvitie, opetus- ja kulttuuriministeriö
- Erityisasiantuntija Anna Järvinen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Erityisasiantuntija Päivi Nykyri, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Toiminnanjohtaja Tommi Saarikivi, Suomen Teatterit ry, 24.9.2014 alkaen
- Sosiaalipolitiikan professori Heikki Hiilamo, Helsingin yliopisto 26.11.2014 asti
- Erityisasiantuntija Helena Sarjakoski, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö, 24.9.2015 alkaen
- Aluepäällikkö Tapio Nieminen, Espoon kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelut, 24.9.2014 alkaen
- Kehittämiskoordinaattori Marita Pikkarainen, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, 30.11.2015 alkaen
- Sivistosjohtaja Mikko Saari, Kajaanin kaupunki, sivistystoimiala, 30.11.2015 alkaen
- Hankejohtaja Aura Linnapuomi, Kulttuurikaikille -palvelu
- Toiminnanjohtaja Rita Paqvalén, Kulttuurikaikille -palvelu
- Hankekoordinaattori Mira Haataja, Kulttuurikaikille -palvelu, 16.4.2015 alkaen

2.1 Talous

Kulttuuripassin pilotointihankkeen pääasiallinen rahoittaja oli opetus- ja kulttuuriministeriö. Ministeriö myönsi hankkeelle 40 000 euron avustuksen kesällä 2014. Kulttuuria kaikille -palvelun / Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n omarahoitusosuus hankkeelle oli yhteensä 13 627 euroa.

2.2 Henkilöstö

Hankkeessa työskenteli aikavälillä 9/2014–12/2014 yksi henkilö osa-aikaisesti hankejohtajana.

- Hankejohtaja Aura Linnapuomi, Kulttuuria kaikille -palvelu (työaika 50 % 9/2014–12/2015).

Kulttuuripassin jatkohankkeen osa-aikainen (50 %) hankekoordinaattori Mira Haataja (23.3.2015 alkaen) osallistui myös Kulttuuripassin pilotointihankkeen työskentelyyn ja toteutti mm. hankkeen kyselytutkimukset syksyllä 2015.

Kulttuuria kaikille -palvelun muut työntekijät tukivat hankkeen työtä muun työnsä ohessa.

2.3 Kokeilukumppanit

Kulttuuripassin pilotointihankkeen kokeilukumppaneiksi pyydettiin erilaisia espoolaisia sosiaali-, terveys- ja kulttuurialan toimijoita. Tavoitteena oli, että sosiaali- ja terveysalan kumppanit edustaisivat mahdollisimman laajasti hankkeen kohderyhmää, ja kulttuurialan kumppanit laajasti kulttuurin eri aloja. Lisäksi kumppaneiden valinnassa kiinnitettiin huomiota siihen, että kumppaneina olisi sekä kunnallisia että yksityisiä ja kolmannen sektorin toimijoita.

Hankkeen kulttuurialan kokeilukumppanit:

1. April Jazz -festivaali, yhteyshenkilönä tuottaja Pedro Herrero
2. Gallen-Kallelan museo, yhteyshenkilöinä museonjohtaja Tuija Wahlroos ja museolehtori Päivi Matala 15.3.2015 asti ja museolehtori Salla Tiainen 16.3.2015 alkaen
3. Espoon Kaupunginteatteri, yhteyshenkilönä markkinointi- ja tiedotussihteeri Satu Ylirisku
4. Espoon kulttuurikaveritoiminta, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö, yhteyshenkilönä erityisasiantuntija Helena Sarjakoski

5. Espoon musiikkifestivaalit, VocalEspoo ja PianoEspoo, yhteyshenkilö toiminnanjohtaja Veera Paasi
6. Sellosali, yhteyshenkilönä tuotantokoordinaattori Satu Strömberg
7. Tanssiteatteri Glims & Gloms, yhteyshenkilönä vastaava tuottaja Riitta Aittokallio
8. Tapiola Sinfonietta, yhteyshenkilönä markkinointipäällikkö Helena Ruhkala
9. Lasten ja nuorten teatteri Unga Teatern, yhteyshenkilönä tuottaja ja hallintojohtaja Vibeke Löfgrén sekä Hanna Sundman 9.3.2015 alkaen

Hankkeen sosiaali- ja terveysalan kokeilukumppanit:

1. Espoon aikuisten sosiaalipalvelut, yhteyshenkilönä projektisuunnittelija Hilla-Maaria Sipilä 9.2.2015 asti, ryhmätoimintojen koordinaattori Kaijus Varjonen 10.2.2015 alkaen 5.10.2015 asti ja ryhmätoimintojen koordinaattori Saara Lipponen 6.10.2015 alkaen
 - Eteläinen aikuissosiaalityö, yhteyshenkilönä johtava sosiaalityöntekijä Virpi Lajunen
 - Espoon Kipinä, yhteyshenkilönä Kaijus Varjonen 5.10.2015 asti ja ryhmätoimintojen koordinaattori Saara Lipponen 6.10.2015 alkaen
 - Maahanmuuttajapalvelut, yhteyshenkilönä ohjaaja Elena Balea
 - Maahanmuuttajapalvelut In Espoo, yhteyshenkilönä ohjaaja Elena Balea
 - Maahanmuuttajapalvelut, Asukastila Kivenkolo, yhteyshenkilönä ohjaaja Elena Balea
 - Pohjoinen aikuissosiaalityö, yhteyshenkilönä johtava sosiaalityöntekijä Hanna Murremäki
 - Soukan työkeskus, yhteyshenkilönä työpäällikkö Hilla-Maaria Sipilä
 - Talous- ja velkaneuvonta, yhteyshenkilönä johtava talous- ja velkaneuvoja Aulikki Pentikäinen
 - Työhönvalmennuskeskus, yhteyshenkilönä työpäällikkö Terhi Salmelin
2. Espoon Klubitälo / Espoon diakoniasäätiö, yhteyshenkilöinä johtava ohjaaja Tiina Ahlfors ja Soile Lehtonen 18.3.2015 alkaen
3. Espoon päihdehuollon asumispalvelut, yhteyshenkilönä palveluesimies Outi Holopainen
 - Nepperssin Huoltokoti, yhteyshenkilönä ohjaaja Raimo Pykäläinen
 - Olarinluoman vastaanottokoti ja palvelu- sekä tukiasunnot, yhteyshenkilönä palveluesimies Outi Holopainen
 - Sepänkylän tukiasuntola, yhteyshenkilönä ohjaaja Minna Ylinen

4. Espoon työvoiman palvelukeskus, yhteyshenkilönä asiantuntija Arja Rauhamäki
5. Valtakunnallinen Verso ry, yhteyshenkilö Sari Laine

3 Hankkeessa kokeiltavan toimintamallin yhteissuunnittelu

Kulttuuripassin pilotointihankkeessa järjestettiin syksyllä 2014 kaksi suurta koko päivän kestänyttä suunnittelutyöpajaa, 2.10.2014 ja 5.11.2014. Näissä työpajoissa rakennettiin yhdessä hankkeen potentiaalisten kokeilukumppanien sekä erilaisten valtakunnallisten ja alueellisten kulttuuri-, sosiaali-, ja terveysalan asiantuntijoiden kanssa hankkeessa kokeiltava toimintamalli. Toimintamallin suunnittelutyössä hyödynnettiin tietoa muualla Euroopassa jo pidemmän aikaa käytössä olleista toimintamalleista, joiden kautta kulttuuripalvelujen käyttö mahdollistuu varallisuudesta riippumatta¹.

Suunnittelutyöpajat moderoi Aura Linnapuomi ja fasilitaattoreina toimivat Aura Linnapuomi sekä toiminnanjohtaja Rita Paqvalén, moninaisuusasiantuntija Ahmed Al-Nawas ja suunnittelija Outi Salonlahti Kulttuuria kaikille -palvelusta. Kaikki työpajoissa tuotettu raakamateriaali tallennettiin hyödynnettäväksi toimintamallin jatkokehittämisessä.

3.1 Työpaja 1, 2.10.2014

Hankkeen ensimmäisessä työpajassa 2.10. osallistujille annettiin tehtäväksi visioida puhtaalta pöydältä kokeiltavaa toimintamallia ja sen ratkaisuja. Työskentelyn pohjalle määriteltiin seuraavat rajaukset: 1) Toimintamallin kohderyhmänä ovat pienituloiset henkilöt, 2) Toimintamallin tarkoitus on luoda järjestelmä, jonka kautta pienituloiset henkilöt voivat käyttää kulttuuripalveluja maksutta tai huomattavan edullisesti, 3) Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan sosiaali-, terveys- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyönä ja 4) Huomioidaan myös muita keinoja tukea osallistumista.

Työpajan osallistujat jaettiin neljään ryhmään, ja ryhmille annettiin mm. seuraavia kysymyksiä (kaikilla ryhmillä samat kysymykset):

1. Millainen toimintamalli?
 - Rajataanko kohderyhmää ja miten?
 - Minkä hintainen pääsymaksu on?

.....

¹ Mm. Article 27 -yhdistys Belgiassa ja Hunger auf Kunst und Kultur -yhdistys Itävallassa sekä Kulturloge-toiminta Saksassa.

- Mihin voi hankkia lippuja?
 - Miten asiakas hankkii liput?
2. Millaista yhteistyötä tarvitaan sosiaali-, terveys- ja kulttuuritoimijoiden välille?
- Koulutustarpeet?
 - Keinot tukea osallistumista muilla tavoin?
3. Miten toimintamallia ylläpidetään?
- Miten toimintaa tilastoidaan?
 - Korvataanko pääsylippuja kulttuuritoimijoille?

Työpajaan osallistuneet kulttuuritoimijat:

1. April Jazz -festivaali, tuottaja Pedro Herrero
2. Gallen-Kallelan museo, museonjohtaja Tuija Wahlroos ja museolehtori Päivi Matala
3. Espoon Kaupunginteatteri, markkinointi- ja tiedotussihteeri Satu Ylirisku ja myyntisihteeri Ilana Sella
4. Espoon kulttuurikaveritoiminta, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö, Helena Sarjakoski
5. Espoon musiikkifestivaalit, VocalEspoo ja PianoEspoo, toiminnanjohtaja Veera Paasi
6. Kansalaisopistojen liitto, toiminnanjohtaja Jaana Nuottanen ja tiedottaja Elina Vesalainen
7. Maaseudun sivistysliitto, kulttuurituottaja Raija Kallioinen
8. PK-seudun elokuvatapahtumat Cinemaja, hallituksen puheenjohtaja Eija Niskanen
9. Sellosali, tuotantopäällikkö Tero Kaakkuri
10. Suomen kirjastoseura, toimistopäällikkö Kristiina Kontiainen
11. Suomen Museoliitto, pääsihteeri Kimmo Levä
12. Suomen rock-klubien liitto, Kaarina Etto
13. Suomen sinfoniaorkesterit ry, toiminnanjohtaja Aila Sauramo
14. Svenska Teatern, yleisötyöntekijä Noona Leppinen
15. Tanssiteatteri Glims ja Gloms, vastaava tuottaja Riitta Aittokallio
16. Tapiola Sinfonietta, markkinointipäällikkö Helena Ruhkala
17. Unga Teatern, tuottaja ja hallintojohtaja Vibeke Löfgrén

Työpajaan osallistuneet sosiaali- ja terveysalan toimijat:

1. Espoon aikuisten sosiaalityö, projektisuunnittelija Hilla-Maaria Sipilä

2. Espoon Klubitalo / Espoon diakoniasäätiö, johtava ohjaaja Tiina Ahlfors
3. Espoon työvoiman palvelukeskus, asiantuntija Arja Rauhamäki
4. Moniheli ry, projektikoordinaattori Melis Ari Gurhanli
5. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, erityisasiantuntija Anna Järvinen
6. TAKUU-säätiö, viestintäpäälikkö Minna Mattila
7. Työttömien ja velkaisten tuki ry, Sari Laine
8. Vailla vakinaista asuntoa, asumisneuvoja Ulla Pyyvaara
9. Yhden vanhemman perheiden liitto, Anna-Maija Tikkanen

Työpajaan osallistuneet muut toimijat:

1. Kulo-hanke, Espoon järjestöjen yhteisö, projektipäälikkö Katri Mäkeläinen
2. Terveyttä kulttuurille -verkosto, koordinaattori Merja Isotalo
3. Vapaa liikkuvuus -verkosto, taiteellinen koordinaattori Johanna Raekallio

Ensimmäisen suunnittelutyöpajan työryhmätyöskentelyä Kulttuuria kaikille -palvelun toimistolla Kaapelitehtaalla 2.10.2014, kuva Outi Salonlahti

Työpajan tulokset

Työpajan tuloksena syntyi runsaasti ideoita ja ehdotuksia, jotka koostettiin yhteen ja lähetettiin kaikille työpajan osallistujille kommenteille. Työpajassa nousi vahvasti esiin toive siitä, että kokeiltavassa toimintamallissa ei tarkastettaisi kohderyhmän tuloja, jotta kohderyhmä ei kokisi toimintaa hankalaksi, rajaavaksi ja leimaavaksi. Osallistajat totesivat, että oman kokemuksen siitä, että kuuluu toimintamallin kohderyhmään, pitäisi riittää. Ylimääräisiä esteitä kortin hankkimiselle haluttiin välttää.

Työpajassa keskusteltiin myös paljon siitä, mitä muuta kuin pääsymaksun poistoa/madaltamista edellyttäisi, että kohderyhmä hyödyntäisi toimintamallia. Osallistumisen sosiaaliset kynnykset nousivat erityisesti esiin. Osallistajat pitivät tärkeänä, että toimintamallissa olisi jonkinlainen ratkaisu siihen, että osallistua voisi myös pienryhmässä. Myös perheiden moninaisten tilanteiden huomioon ottamista korostettiin, kuten myös sensitiivisyyttä kulttuurikohteiden asiakaspalvelutilanteissa. Lisäksi työpajassa keskusteltiin koulutustarpeista, yhteistyömalleista, tehokkaasta ja toimivasta viestinnästä sekä keinoista tuoda kulttuuripalveluja näkyväksi sosiaali- ja terveystieteiden puolella.

Työpajassa nousi esiin huoli siitä, ettei kukaan kohderyhmään kuuluva rajautuisi toimintamallin ulkopuolelle esimerkiksi siitä syystä, että ei ole sosiaali- tai terveystieteiden järjestöön tai vastaavaan asiakassuhteessa. Pajassa keskusteltiin myös siitä, että olisi tärkeää että kohderyhmä voisi omaehtoisesti ja halutessaan yksin valita ja käyttää sitä tarjontaa, mikä kiinnostaa. Toisaalta korostettiin tarvetta viestintäkanaville, joiden kautta kulttuuritoimijat voisivat välittää tietoa tilaisuuksista, joihin olisi nopealla varoitusaajalla tarjolla vapaalippuja syystä tai toisesta.

3.2 Työpaja 2, 5.11.2014

Hankkeen toisessa työpajassa 5.11. jatkettiin työskentelyä 1. työpajan aineiston ja kysymysten pohjalta, ja fokuoitiin tarkemmin kokeiltavan toimintamallin käytännön ratkaisuihin. Työpajan osallistajat jaettiin neljään ryhmään, ja jokaisella ryhmällä oli eri kysymykset, mm.:

Ryhmä 1:

Kohderyhmä ja väline

- Määritelläänkö kohderyhmää tarkan tulorajan avulla?
- Tarkistetaan ko kohderyhmän tuloja?
- Mikä on konkreettinen väline ja mikä on sen kesto?
- Miten käyttöä tilastoidaan?

Ryhmä 2:

Mukana oleva kulttuuritarjonta

- Mitä kulttuuritoimija tarjoaa?
- Rajataanko tarjontaa?
- Tarvitaanko kiintiöitä tai määrällistä ylärajaa?
- Minkä hintainen pääsylippu on?

Ryhmä 3:

Markkinointi

- Missä välinettä ja kulttuuritarjontaa markkinoidaan? Miten markkinoidaan?

Ryhmä 4:

Muut keinot tukea osallistumista

- Ryhmäkäyntien tukeminen
- Kulttuurikavereiden hyödyntäminen
- Jalkautuminen, kulkeminen, yleisötyö, yhteistyö jne.

Työpajaan osallistuneet kulttuuritoimijat:

1. April Jazz -festivaali, tuottaja Pedro Herrero
2. Gallen-Kallelan museo, museolehtori Päivi Matala
3. Espoon Kaupunginteatteri, markkinointi- ja tiedotussihteeri Satu Ylirisku
4. Espoon kulttuurikaveritoiminta, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö, Helena Sarjakoski
5. Espoon musiikkifestivaalit, VocalEspoo ja PianoEspoo, toiminnanjohtaja Veera Paasi
6. Museopedagoginen yhdistys Pedaali ry, Maiju Tuisku
7. Sellosali, tuotantokoordinaattori Satu Strömberg
8. Tanssiteatteri Glims ja Gloms, vastaava tuottaja Riitta Aittokallio
9. Tapiola Sinfonietta, markkinointipäällikkö Helena Ruhkala
10. Svenska Teatern, yleisötyöntekijä Noona Leppinen
11. Unga Teatern, tuottaja ja hallintojohtaja Vibeke Löfgrén

Työpajaan osallistuneet sosiaali- ja terveysalan toimijat:

1. Ensi- ja turvakotien liitto, vapaaehtoistyön koordinaattori Anu Sauliala
2. Espoon Klubitalo / Espoon diakoniasäätiö, johtava ohjaaja Tiina Ahlfors
3. Espoon aikuisten sosiaalityö, projektisuunnittelija Hilla-Maaria Sipilä
4. Helsingin Työttömät i HeTy ry, Desouse Gorette
5. Helsingin Työttömät i HeTy ry, Mahmoud Afshartous

6. Koulutetut kokemusasiantuntijat ry, Pääkaupunkiseudun aluevastaava (Espoo), Henna Jokinen
7. Pähkinärinteen asumispalveluyksikkö, Vantaan kaupunki, Janet Danielsson
8. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, erityisasiantuntija Anna Järvinen
9. Työttömien ja velkaisten tuki ry, Sari Laine
10. Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY ry, talous- ja järjestösihteeri Juha Keränen
11. Yhden vanhemman perheiden liitto, Anna-Maija Tikkanen

Työpajaan osallistuneet muut toimijat:

- Vapaa liikkuvuus -verkosto, taiteellinen koordinaattori Johanna Raekallio
- Terveyttä kulttuurille -verkosto, koordinaattori Merja Isotalo

Toisen suunnittelutyöpajan loppukeskustelu HTC Helsingin Pinta-talossa 5.11.2015, kuvaaja Mahmoud Afshartous

Työpajan tulokset

Työpajan tulosten pohjalta Kulttuuria kaikille -palvelu kokosi ehdotuksen hankkeessa kokeiltavaksi toimintamalliksi. Ehdotus koostettiin siten, että yhteen tiedostoon koottiin työpajan loppukeskustelussa esiin nousseet asiat, ja niiden rinnalla esitettiin ehdotus toimintamallin konkreettiseksi ratkaisuksi. Ehdotus kiersi kaikille työpajan osallistujilla kommentoitavana ja tarkennettavana. Kommentointikierroksen jälkeen ehdotus meni myös hankkeen ohjausryhmälle katsottavaksi.

3.3 Toimintamallin viimeistelytyöpaja 9.12.2014

Toimintamallin viimeistelytyöpaja järjestettiin 9.12.2014. Työpaja pohjautui 2.10. ja 5.11.-työpajojen tuotoksiin, 5.11.-työpajan osallistujien kommenttikierrokseen sekä hankkeen ohjausryhmän kokoukseen 30.11. Toimintamallin viimeistelyn lisäksi työpajassa kysyttiin, ketkä toimintamallin suunnittelutyöhön osallistuneista espoolaisista

organisaatioista olisivat halukkaita osallistumaan itse toimintamallin kokeiluun. Kaikki suunnittelutyöhön osallistuneet tahot olivat halukkaita lähtemään mukaan myös kokeiluun.

Tilaisuuden jälkeen toimintamallikuvaus lähetettiin espoolaisille kokeilukumppaneille kommentoitavaksi viimeisen kerran (kommentit pyydettiin 9.1.2015 mennessä).

Tilaisuuden moderoi Aura Linnapuomi, ja tilaisuuteen osallistuivat Kulttuuria kaikille - palvelusta myös Outi Salonlahti, Rita Paqvalén ja Ahmed Al-Nawas.

Viimeistelytyöpajan osallistujat:

1. April Jazz -festivaali, tuottaja Pedro Herrero
2. Gallen-Kallelan museo, museonjohtaja Tuija Wahlroos
3. Tanssiteatteri Glims ja Gloms, vastaava tuottaja Riitta Aittokallio
4. Sellosali, tuotantokoordinaattori Satu Strömberg
5. Espoon Kaupunginteatteri, markkinointi- ja tiedotussihteeri Satu Ylirisku
6. Espoon aikuisten sosiaalityö, projektisuunnittelija Hilla-Maaria Sipilä
7. Tapiola Sinfonietta, markkinointipäällikkö Helena Ruhkala
8. Espoon kulttuurikaveritoiminta, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö, Helena Sarjakoski
9. Opetus- ja kulttuuriministeriö, kulttuurisihteeri Lea Halttunen

Viimeistelytyöpajan ja viimeisen kommentointikierroksen tulos

Lopullinen kokeiltava toimintamalli valmistui tammikuussa 2015. Toimintamallin pääperiaatteet olivat seuraavat:

- Kokeillaan konkreettista pahvista korttia.
 - Kortti on henkilökohtainen ja siihen kirjoitetaan kortin haltijan nimi.
 - Kortti on voimassa kokeiluvuoden loppuun 31.12.2015. Voimassaoloaika kirjoitetaan korttiin.
 - Kortin saadakseen tulee olla 16-vuotias.
- Korttia jaetaan kokeiluun mukaan lähtevien sosiaali- ja terveysalan organisaatioiden asiakkaille, jotka kokevat olevansa taloudellisesti tiukassa tilanteessa.
 - Asiakkuuden tulkinta ei ole alkuvaiheessa tiukka, vaan kortti voidaan antaa kaikille, jotka kokevat olevansa jollakin tavoin korttia jakavan sosiaali- tai terveysalan organisaation toiminnan vaikutuspiirissä.
- Kortin saajien tuloja ei tarkasteta, eikä kortilla ole tiettyä tarkkaa tuloarajaa.
- Mukana olevien sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen työntekijät jakavat korttia ensisijaisesti yhteisöjen toimitiloissa.

- Kortilla pääsylipun hinta on 0 euroa.
- Kortilla voi hankkia pääsylippuja kaikkeen kokeilussa mukana olevan kulttuurikohteen tarjontaan, joka on muillekin alennusryhmille kuten opiskelijoille ja eläkeläisille tarjolla.
 - Poikkeustilanteessa tarjontaa voi rajata johtuen esimerkiksi siitä, että tapahtuman tuottaa ulkopuolinen toimija eikä kokeilussa mukana oleva kulttuuritoimija.
 - Kulttuuritoimija voi halutessaan asettaa viiden prosentin ylärajan / per tapahtuman katsomokapasiteetti korttia käyttäville asiakkaille. Yläraja ei tarkoita kiintiötä, eli kortin haltijoiden tulee hankkia pääsyliput yhtä ajoissa kuin muidenkin.
- Kortilla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja myös oman perheen lapsille.
- Pääsyliput hankitaan kulttuurikohteiden omia lipunmyyntikanavia pitkin, ei kuitenkaan verkkokaupasta.
 - Pääsyliput ovat hankittavissa sekä suoraan kohteista että lipunvälitystoimijalta, jos sellainen on muutenkin käytössä.
- Kokeillaan myös yhteisön korttia, jolla työntekijä voi hankkia itselleen maksuttoman pääsylipun silloin, kun hän järjestää kortin haltijoille ryhmäkäynnin. Pienryhmäosallistumisen tavoitteena on madaltaa kortinhaltijoiden sosiaalista kynnystä kulttuuripalvelujen käyttöön.
- Kannustetaan kokeilussa mukana olevia sosiaali- ja terveysalan toimijoita tuomaan asiakkailleen esiin mahdollisuuksia osallistua yhdessä vapaaehtoisen kulttuurikaverin kanssa. Kokeilussa tehdään yhteistyötä Espoon kulttuurikaveritoiminnan kanssa.
- Kortinhaltijoista kerätään taustatiedot.
- Kortinhaltijoiden henkilötietoja ei kerätä.
- Kortin käyttö tilastoidaan sillä tasolla, että saadaan tilastoja korttien käyttökerroista per mukana oleva kulttuurikohde sekä siitä, kuinka suurta osuutta jaetuista korteista on käytetty. Lisäksi tilastoidaan se, onko yhteisön korttia käytetty sekä se, onko kortilla hankittu lippuja myös oman perheen lapsille. Tilastointia varten jokaisella kortilla on oma numerokoodi.

4 Alkukevään valmistelutyö

Alkukeväällä 2015 valmisteltiin kokeiltavan toimintamallin käyttöönotto 1.4.2015 alkaen. Kortille valittiin pitkän prosessin jälkeen nimi, Kaikukortti. Nimen valinnassa tärkeänä pidettiin neutraaliutta. Sanaa kaiku pidettiin kauniina suomenkielisenä sanana, ja lisäksi sen taustalla voi nähdä sanaparin kaikille kulttuuria. Nimelle haettiin rekisteröinti patentti- ja rekisterihallitukselta. Graafikko Jenny Lucander loi Kaikukortille

logon ja visuaalisen ilmeen, ja suunnitteli itse Kaikukortin sekä korttiin liittyvät esitteet ja julisteet.

Kulttuuria kaikille -palvelu valmisteli kokeilukumppaneiden ja Kulttuuria kaikille -palvelun väliset kokeilua koskevat sitoumukset, joissa määriteltiin kokeilun pääperiaatteet ja asiat, joihin osapuolet sitoutuivat kokeilun ajaksi. Yhdessä Lippupisteen² ja kokeilukumppaneiden kanssa pohdittiin parhaita tapoja kerätä tilastotietoa Kaikukortin käytöstä. Sekä kokeilukumppaneille että Lippupisteelle toimitettiin ohjeet Kaikukortti-lipunmyyntiin ja lipunmyynnin tilastointiin. Kokeilukumppaneille toimitettiin lisäksi Kaikukortti-kokeilun viestintäohjeet.

Maaliskuussa 2015 kokeilukohteiden työntekijät perehdytettiin kokeiluun yhteisöjen toimitiloissa. Perehdytystilaisuuksia järjestettiin yhteensä 14. Tilaisuuksissa jaettiin Kaikukortista kertovia esitteitä, jotka oli suunnattu kokeilukumppaneiksi lähtevien organisaatioiden työntekijöille.

5 Kaikukortti-toimintamallin kokeilu 1.4.ï 31.12.2015

Kaikukortti-toimintamallia kokeiltiin Espoossa aikavälillä 1.4.ï 31.12. Kokeilun aikana saatiin kokemusta siitä, miten yhdessä rakennettu Kaikukortti-toimintamalli toimi. Kaikukortti-kokeilu sai runsaasti positiivista palautetta niin kortinhaltijoilta kuin kokeilussa mukana olleilta kulttuuri-, sosiaali- ja terveysalan organisaatioilta. Sekä kulttuuri- että sosiaalipuoli pitivät Kaikukortin myötä syntyviä verkostoja ja yhteistyötä tärkeinä.

5.1 Kaikukortin käyttäjä- ja käyntitilastot

Käyttäjien taustatiedot

Kokeilun aikana kerättiin tilastotietoa sekä kortin käyttäjistä että käytöstä. Käyttäjät kirjoittivat taustatietonsa käsin lomakkeisiin saadessaan kortin, ja työntekijät postittivat lomakkeet noin 1-2 kuukauden välein Kulttuuria kaikille -palveluun. Tilastoja tarkasteltaessa on huomioitava, että ihan kaikkia lomakkeita ei palautettu.

Palautettujen lomakkeiden perusteella Kaikukortteja jaettiin kokeilun aikana runsaasti, 1000 kappaletta. Eniten kortteja jakoi palautettujen lomakkeiden perusteella Pohjoinen aikuissosiaalityö.

.....

² Lähes kaikki kokeilukumppanit olivat Lippupisteen asiakkaita.

Kortinhaltijoista 75,5, % oli äidinkieleltään suomenkielisiä ja 4,6 % ruotsinkielisiä. Vieraskielisiä oli 19,9 %, näistä suurimpana ryhmänä venäjänkieliset (4,6 %). Kortinhaltijoista oli miehiä 37,5 %, naisia 62,4 % ja 0,1 % oli valinnut sukupuolekseen kohdan "muu". Suurin ikäryhmä oli 35-64 -vuotiaat (noin 65 %). 16-34 -vuotiaita oli noin 22 % ja 65-vuotiaita tai vanhempia noin 12 %. Vaikka kortin saamisen ikäraja oli 16, raportoitiin noin 1 % korteista jaetuksi 0-15-vuotiaille.

Kortinhaltijoista 42 % kertoi olevansa työttömiä/lomautettuja. Eläkkeellä iän/työvuosien perusteella tai työttömyyseläkkeellä oli 15 % kortinhaltijoista.

Työkyvyttömyyseläkkeellä/pitkäaikaisesti sairaana oli 13 % kortinhaltijoista. Opiskelija tai koululainen -elämäntilanteen oli valinnut 10 %, samoin kuin työssäkäyvä/yrittäjä.

Kortin käyttö

Kaikukortin käytöstä kerättiin tilastoja. Kokeilussa mukana olevia kulttuuritoimijoita pyydettiin toimittamaan raportti Kaikukortilla hankituista lipuista kahden kuukauden välein Kulttuuria kaikille -palveluun. Raportista tuli käydä ilmi niiden Kaikukorttien ja yhteisön Kaikukorttien numerokoodit, joilla oli tehty hankintoja kyseiseen kohteeseen/kohteen tiettyihin tapahtumiin, ja hankittujen lippujen määrä. Lisäksi tuli käydä ilmi, jos joillakin Kaikukorteilla oli hankittu pääsylippuja myös lapsille, ja näiden pääsylippujen määrä.

Raportoitujen hankintojen perusteella Kaikukortin haltijat käyttivät korttejaan.

Kaikukortin haltijoiden käyttökertoja oli raporttien perusteella kokeilun aikana yhteensä 564. Yhteensä 22 lippua hankittiin lapsille kokeilun aikana³.

Yhteisön kortilla hankittiin lippu 24 kertaa. Tästä voi vetää johtopäätöksen, että kaikukortin haltijoille järjestettiin ainakin joitakin ryhmäkäyntejä. Yhden ryhmän mukana on kuitenkin saattanut olla useampi työntekijä.

Kaikissa Kaikukortti-kohteissa käytettiin kokeilun aikana Kaikukorttia. April Jazz -festivaaleille, Lasten ja nuorten teatteri Unga Teaterniin ja Gallen-Kallelan museoon hankittiin jokaiseen Kaikukortilla useita kymmeniä pääsylippuja. Tanssiteatteri Glims & Glomsissa, Tapiola Sinfoniettan konserteissa sekä PianoEspoo-festivaaleilla Kaikukorttia käytettiin jokaisessa keskimäärin 10 kertaa. Kaksi kohdetta, joissa Kaikukorttia käytettiin yli sata kertaa, olivat Sello sali ja Espoon Kaupunginteatteri. Espoon Kaupunginteatterissa käyttökertoja oli lähes 300.

Moni kortinhaltija käytti korttiaan useammin kuin kerran. Kaikista kortinhaltijoista korttiaan käytti raporttien perusteella 18 prosenttia, noin 180 henkilöä. On kuitenkin huomioitava, että raportit sisälsivät yhteensä lähes 109 kohtaa, joissa käytetyn Kaikukortin numerokoodia ei ollut tai se oli puutteellinen. Lisäksi raportoitiin 20

.....

³ Kaikukortti-kokeilun kohteista Gallen-Kallelan museoon on vapaa pääsy alle 18-vuotiaille, eli museon osalta lasten käynnit eivät näy Kaikukortti-tilastoissa.

numerokoodia, joita ei käyttäjätilastojen mukaan oltu jaettu. Tämä saattaa selittyä osittain sillä, että kaikkia käyttäjälomakkeita ei palautettu.

Lähes kaikki kokeilussa mukana olleet kulttuurikohteet totesivat, että kortin käyttökerrat eivät olleet kertaakaan lähelläkään yhdessä sovittua viiden prosentin ylärajaa. Yhdessäkään kohteessa viiden prosentin yläraja ei ylittynyt kertaakaan kokeilun aikana. Espoon Kaupunginteatterissa kolmessa näytöksessä Kaikukortilla lipun hankkeiden määrä oli kuitenkin noin viisi prosenttia. Samoin Sellosalissa kahdessa esityksessä viiden prosentin kiintiö oli lähellä ylittyä.

Suurin osa kohteista ei myöskään tuonut esille, että kortilla olisi tehty hankintoja loppuunmyytyihin esityksiin. Poikkeuksena oli Espoon Kaupunginteatteri, jonka loppuunmyytyihin esityksiin oli hankittu pääsylippu Kaikukortilla yhteensä vajaa 70 kertaa.

Kaikukorttikokeilu kannusti kulttuuritoimijoita miettimään myös muita tapoja tukea Kaikukortin haltijoita ja myös sosiaali- ja terveystoimen muita asiakkaita. Esimerkiksi Gallen-Kallelan museo tarjosi kokeilun aikana Kaikukortin haltijoista koostuville ryhmille maksuttoman opastuksen. Opastuksia järjestettiin syksyn 2015 aikana kaksi kertaa. Lisäksi kulttuuritoimijat hyödynsivät Kaikukortti-verkostoa mm. välittämällä verkoston kautta tietoa erilaisista lipputarjouksista.

5.2 Kaikukortin käyttäjiltä tullut palaute

Kaikukortin haltijoilta tuli kokeilun aikana jonkin verran palautetta Kulttuuria kaikille - palveluun puhelimitse sekä sähköpostitse. Moni kertoi iloitsevänsä Kaikukortista ja siitä, että kortin avulla on mahdollista käydä jälleen esimerkiksi teatterissa tai konsertissa. Useampi henkilö kertoi käyttäneensä aiemmin kulttuuripalveluja, mutta joutuneensa karsimaan tai lopettamaan niiden käytön taloudellisen tilanteen muuttumisen vuoksi. Osa totesi olevansa yllättynekin Kaikukortista.

”On ihanaa kun nyt on voinut käydä kulttuuritapahtumissa ja on voinut viedä lapsetkin, kun ei minulla muuten ole mitenkään varaa ostaa koko porukalle lippuja.”

”Kulttuurin merkitys henkiselle hyvinvoinnille ja mielialalle on oikeasti suuri.”

”Kun rahat on tiukalla, kulttuuririennosta säästää ensimmäiseksi, koska ne eivät ole välttämättömiä. On aika eri asia päästä paikan päälle sen sijaan, että istuisi kotona tv:n edessä seuraamassa taltiointia. Kaikukortti on täyden kympin juttu!”

”Kaikukortin käyttäjien kommentteja vuodelta 2015

Kaikukortin käyttäjien kannalta itse toimintamalli vaikutti olevan pääosin toimiva - ainakaan Kulttuuria kaikille - palveluun ei kantautunut kokeilun aikana juurikaan

kielteistä palautetta kortinhaltijoilta. Poikkeuksena tähän olivat muutamit kommentit, jotka liittyivät lipun hankkimiseen Kaikukortilla - lippua hankittaessa lipunmyyjä ei ollut ollut tietoinen Kaikukortista. Nämä tapaukset selittyivät ainakin osaksi sillä, että kysytty tapahtuma ei ollut ollut Kaikukortin piirissä. Useammalle asiakkaalle oli siis tullut yllätyksenä, että jonkun kohteen kaikki tarjonta ei kuulunutkaan Kaikukortin piiriin. Muutama soittaja ilmaisi myös pettymystä liittyen siihen, että jonkun kohteen koko tarjonta ei ole mukana kortin piirissä. Mahdollisuus rajata Kaikukortin piirissä olevaa tarjontaa esimerkiksi siitä syystä, että tarjontaa järjestää ulkopuolinen taho, oli osa Kaikukortti-toimintamallin ratkaisusta. Vuoden aikana korostui, että tietoa mahdollisista tarjonnan rajauksista on tärkeää välittää aktiivisesti erilaisissa kanavissa.

Kaikukortin haltijat toivat joitakin kertoja esiin toiveen siitä, että kortin piirissä olisi myös urheilutapahtumia, sekä esimerkiksi rock-clubbeja. Olisi tärkeää, että Kaikukortti-toiminta huomioisi jatkossa mahdollisimman laajasti erilaisia kiinnostuksen kohteita kulttuurin alalla. Erityisen tärkeää olisi, että kortin piirissä oleva tarjonta huomioisi mahdollisimman hyvin myös nuorten kiinnostuksen kohteita. Mahdollisuuksia laajentaa Kaikukortin piiriin kuuluvaa tarjontaa myös urheilutapahtumiin on myös tutkittava.

5.3 Kokeilukumppaneilta tullut palaute

Kaikukortin kokeilukumppaneille järjestettiin kokeilun aikana kolme palautekokousta, toukokuussa, lokakuussa ja joulukuussa. Ensimmäinen palautekokous keskittyi kokeilun alkutunneilmien ja ensimmäisten palautteiden jakamiseen. Toisessa palautekokouksessa käytiin läpi toimivia Kaikukortti-käytäntöjä sekä kysymyksiä liittyen toimintamallin muokkaustarpeisiin. Toisen palautekokouksen pohjalta Kulttuuria kaikille -palvelu muokkasi Kaikukortti-toimintamallia ja lähetti sen kokeilukumppaneille kommentointikierrokselle. Kolmannessa palautekokouksessa sovittiin toimintamallin muokkauksista vuoden 2016 Kaikukortti-toimintaa varten.

Kulttuuritoimijoilta tullut palaute

”Joku soitti meille ja kysyi lippuja henkeen. Oulun mihin vaan? Tämä on aika koskettavaakin.”

- Osallistuja kokeilukumppaneiden 26.5.2015 palautekokouksessa

Moni kokeilussa mukana ollut kulttuurikohde toi kokeilun aikana esiin, että Kaikukortti tuntui hyvältä ja toimivalta keinolta tavoittaa henkilöitä, joilla olisi kiinnostusta käyttää kulttuuripalveluita, mutta rajatut mahdollisuudet siihen taloudellisen tilanteensa vuoksi. Kokeilussa mukana olleet kulttuuritoimijat totesivat myös, että Kaikukortti tuki esimerkiksi palvelujen jäsentämistä ja esitysten täyttöasteen kasvattamisesta. Kokeilussa mukana olevat kulttuuritoimijat hyödynsivät Kaikukortti-verkostoa myös muilla tavoin, verkoston kautta mm. välitettiin tietoa erilaisista lipputarjouksista myös muille kuin Kaikukortin haltijoille.

Kokeilun palautekokouksissa pohdittiin kysymystä mm. siitä, olisiko tarpeen rajata Kaikukortin käyttökertoja per henkilö. Pohdinta perustui kokemuksiin yksittäisistä korttia runsaasti käyttävistä henkilöistä. Todettiin kuitenkin, että Kaikukortin käyttäjällä tulisi ainakin toistaiseksi olla mahdollisuus olla kulttuurin suurkuluttaja. Yhteisesti sovittiin, ettei rajaamiseen ole toistaiseksi tarvetta.

Kulttuuritoimijat eivät juuri tuoneet esiin erityisiä epäilyksiä kortin väärinkäytöstä. Yksittäisiä kokemuksia siitä, että kortinhaltija oli ollut tyytymätön, kun lippujen lunastamisaikaa oli rajattu esitysiltaan, oli ilmennyt. Samoin oli ilmennyt yksittäisiä kertoja, jolloin yhdellä Kaikukortilla oli hankittu useampi lippu.

Sekä kulttuuri-, että sosiaali- ja terveystoimijat esittivät kokeilun aikana kysymyksiä siitä, voisiko yhteisön Kaikukortilla tehdä hankinnan ryhmälle ilman, että pitäisi ilmoittaa lipunmyyjälle kaikkien ryhmäläisten korttien numerot. Todettiin, että em. käytäntö helpottaisi huomattavasti yhteisön kortin käyttöä. Tilastoinnin näkökulmasta toivotut kevennykset eivät ole mahdollista, sillä Kaikukortin käyttöä seurattaessa tarvitaan tilastotietoa joka ikisestä Kaikukortin käyttökerrasta. Myös kulttuuritoimijoiden puolelta tuli esiin toive säilyttää yhteisön Kaikukortti ainoastaan Kaikukortin haltijoiden ryhmäkäytien tukemiseen tarkoitettuna korttina. Toimintatapa päätettiin säilyttää toistaiseksi entisellään.

Kokeilun aikana osalla kulttuurikohteista oli loppuunmyytyjä esityksiä. Tämän johdosta nousi esiin tarve rajoittaa Kaikukortin haltijoiden mahdollisuuksia hankkia lippuja loppuunmyyviin esityksiin. Käytännössä haluttiin vähentää tilanteita, joissa lipputulaja menetetään Kaikukortti-hankintojen vuoksi. Tämän vuoksi toimintamallia muutettiin kesken kokeilun, ja todettiin, että kohteet voivat halutessaan rajata lippujen varausmahdollisuuden kuukauteen ennen esitystä. Näin toimijoilla on tarvittaessa aikaa ommyydä esitystä loppuun ja toisaalta Kaikukortin haltijoilla kuitenkin aikaa suunnitella kulttuurikäyntejään kuukauden tähtäimellä. Vuoden 2016 aikana on tärkeää pohtia yhdessä Kaikukortin espoolaisten kumppaneiden kanssa, onko varausmahdollisuuden rajaaminen kuukauteen tarpeellinen ja mallin selkeyden ja yhtenäisyyden kannalta mahdollinen toimintatapa jatkossa.

Toinen kesken kokeilua tehty suurempi muutos liittyi lipunmyyntiin. Suunnitteluvaiheessa korostettiin sitä, että Kaikukortin haltijoilla pitäisi olla mahdollisuus hankkia lippu suoraan kulttuurikohteesta ilman palvelumaksua. Joidenkin toimijoiden kohdalla lipunmyyntiä oli vaikeaa toteuttaa suoraan. Tästä syystä päädyttiin siihen, että tarpeen vaatiessa kulttuurikohteella oli mahdollisuus tarjota lippuja Kaikukortin haltijoille ainoastaan kaupallisen lipunvälitystoimijan kautta. Palvelumaksu voi kuitenkin muodostaa taloudellisen esteen, joten jatkossa on tärkeää miettiä mahdollisuuksia ratkaista asia toisin.

Hankkeen alussa mukana olevat sosiaali- ja terveystoimijat sekä kulttuuripuolen toimijat totesivat, että Kaikukortin saamisen kriteerinä ollut ääsiakkuusön mahdollista

määritellä kohtuullisen avoimesti. Kokemuksien perusteella tarvittiin kuitenkin tiukempaa rajaamista. Tämän toivottiin vähentävän riskiä siitä, että kortin saisivat henkilöt, jotka eivät oikeasti kuulu kortin kohderyhmään. Kulttuuritoimijoiden on pystyttävä luottamaan siihen, että he tarjoavat maksuttomia pääsylippuja kortin kautta nimenomaan ja ainoastaan kortille määritellylle kohderyhmälle. On erittäin tärkeää, että Kaikukortti-toimintamalli huomioi sen, että moni kulttuuritoimija toimii aktiivisesti myös muilla tavoin tavoittaakseen tarjontansa ulkopuolelle syystä tai toisesta jääviä henkilöitä.

Sosiaali- ja terveysalan toimijoilta tullut palaute

Kaikukortti-kokeilussa mukana olleet sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen työntekijät nostivat kokeiluvuoden tapaamisissa esiin kortin merkitystä taloudellisesti tiukassa tilanteessa olevien asiakkaiden sosiaalisessa kuntoutuksessa. Kortin todettiin olevan helppokäyttöinen asiakastyötä tukeva työkalu, jonka avulla oli mahdollista tarjota asiakkaille mielekästä ja maksutonta tekemistä ja tukea asiakkaan osallistumista vapaa-ajan palveluihin. Jaettujen korttien määrästä voi päätellä (1000 raportoitua korttia), että kortin jakaminen tuntui monesta työntekijästä luontevalta ja helpolta.

Palautekokouksissa nousi esiin, että Kaikukortin kautta esimerkiksi Espoon kaupungin aikuisten sosiaalipalveluiden ryhmätoiminta oli saanut uusia asiakkaita. Kortilla todettiin olevan myös tyky-toimintaa hyödyttäviä ominaisuuksia.

Kaikukorttia jaettiin kokeilussa kolmesta Espoon kaupungin maahanmuuttajia palvelevasta yhteisöstä. Palautteena kerrottiin, että moni kortinsaaaja oli ollut erityisen iloinen, sillä oli ollut kulttuurin ammattilainen omassa kotimaassaan. Eräs sosiaalitoimiston työntekijä toi esiin, että kun asioidaan tulkin välityksellä, ei Kaikukortin ottaminen puheeksi ole välttämättä luontevaa sekä rajatun ajan että keskustelun luonteen vuoksi.

ÖOlemme kiitollisia, että ollaan päästy pilottiin, on jotain konkreettista positiivista annettavaa asiakkaalle, matalan kynnyksen aktivoivaa toimintaa.ö

- Osallistuja 26.5.2015 kokeilukumppaneiden palautekokous

5.4 Kaikukortti-toimintamallin muokkaaminen palautteen pohjalta

Kaikukortti-toimintamallia muokattiin jonkin verran kesken kokeilun toimintamallista tulleen palautteen pohjalta. Lisäksi toimintamallia muokattiin syksyllä 2015 Espoon vuoden 2016 Kaikukortti-toimintaa varten. Käytännössä Kulttuuria kaikille -palvelu lähetti kokeilukumppaneille ehdotuksen vuoden 2016 Kaikukortti-toimintamalliksi toisen palautekokouksen (6.10.2015) jälkeen. Toimintamalliehdotus ja siihen liittyvät kysymykset käsiteltiin viimeisessä palautekokouksessa 1.12.2015, jossa sovittiin toimintamallin ratkaisut vuodelle 2016.

Keskeisimmät muokkaukset Kaikukortti-toimintamalliin vuodelle 2016:

- Yhteisön Kaikukorttia voi käyttää myös yhteisön edustaja kuten vapaaehtoinen tai opiskelija.
- Halutessaan lippujen varaamisaikaa voi rajata kuukauteen ennen esitystä.
- Kaikukorttia jaetaan ainoastaan asiakkaille. Jos henkilö, joka ei ole asiakas, pyytää Kaikukorttia, häntä voi kannustaa hakeutumaan ensin asiakkaaksi.
- Jos lippuja ei myydä toimistolta muuten suoraan, niin niitä ei tarvitse myydä Kaikukortti-asiakkaille suoraan.
- Suurimman osan omasta tarjonnasta tulee olla Kaikukortin piirissä.

5.5 Toiminnan arviointi kyselytutkimuksen avulla

Kirjoittanut Mira Haataja, Kulttuuripassin jatkohankkeen hankekoordinaattori, Kulttuuria kaikille -palvelu

Kulttuuria kaikille -palvelu toteutti Espoon Kaikukortti-kokeiluun liittyen loka-marraskuun vaihteessa 2015 kaksi kyselyä, joiden tarkoituksena oli arvioida ja kehittää Kaikukorttia. Toinen kysely oli suunnattu espoolaisille Kaikukortin haltijoille ja toinen Kaikukortti-verkostossa mukana oleville sosiaali- ja terveysalan sekä kulttuurialan kumppaneille. Kyselyissä selvitettiin alustavia kokemuksia ja mielipiteitä Kaikukortista sekä Kaikukortin käytettävyyttä, vaikuttavuutta ja merkitsevyyttä. Kyselyiden lähtökohtana ovat kysymykset siitä, miten uusi alennuskortti, joka on suunnattu taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville asiakkaille, palvelee niin käyttäjänsä kuin kortin verkostoon kuuluvia tahoja. Kyselyt toteutettiin suomenkielisinä kyselyinä internetissä ja Kaikukortin haltijoille oli saatavilla lisäksi suomen- ja englanninkieliset paperiversiot kyselyistä Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimipisteissä. Ohessa nostoja kyselyn tuloksista.

*Kaikukortti-kyselyn
vastauslaatikot
Kaapelitehtaan
hississä matkalla
Kaikukortti-kokeilun
sosiaali- ja
terveysalan
kumppaneiden
toimipisteisiin
26.10.2015, kuvaaja
Mira Haataja*

Kaikukortin haltijoiden kyselyyn tuli 31 vastausta. Kaikukortti sai kiitosta ja sille toivottiin jatkoa. Enemmistö vastaajista koki Kaikukortin helppokäyttöisenä. Kaikukorttiin toivottiin lisättävän kaverille ilmaisia lippuja ja maksutonta liikkumista kulttuuripalvelujen luokse. Reilua kolmannesta kyselyyn vastanneista haittasivat kaupallisen lipunvälitystoimiston kautta hankittujen pääsylippujen palvelumaksut. Jo varsin lyhyen aikaa omana (1i 6 kuukautta) ollut Kaikukortti oli lisännyt vastaajien osallistumista kulttuuritilaisuuksiin jonkin verran ja lähes kaikki vastaajat uskoivat, että Kaikukortti tulee lisäämään heidän käyntejään kulttuuritilaisuuksissa. Enemmistö vastaajista myös koki, että Kaikukortti on vaikuttanut myönteisesti heidän hyvinvointiinsa sekä uskoivat, että Kaikukortti tulee vaikuttamaan myönteisesti heidän elämänlaatuunsa.

Kaikukortti-verkostolle osoitettuun kyselyyn vastasi 14 sosiaali- ja terveysalan työntekijää ja kahdeksan kulttuurialan työntekijää. Kaikukortti-verkoston sosiaali- ja terveysalan toimijat kokivat, että Kaikukortti on toivottu työväline ja hyvä keino tukea asiakkaita paremmin. Asiakkaiden kiitosten Kaikukortin saamisesta kerrottiin olevan õylitsevuotaviaõ õtärkeää että asiakkaat saavat tunteen osallisuudesta ja kokevat itsensä merkittävinäõ Sosiaali- ja terveysalan toimijat kokivat Kaikukortista aiheutuvan työmäärän sopivana. Kaikki sosiaali- ja terveysalan työntekijät olivat sitä mieltä, että Kaikukortti edistää yhdenvertaisuutta, kun taas vain osa kulttuurialan työntekijöistä oli selkeästi samaa mieltä.

Enemmistö Kaikukortti-verkoston kulttuurialan toimijoista koki, että Kaikukortti-verkostossa mukana oleminen toi omalle organisaatiolle uusia yleisöjä. Kaikukortti nähtiin õrakenteen[a], jonka sisällä on aiempaa helpompaa jäsentää myös esim. taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksiin ja kulttuurin saavutettavuuteen liittyviä muita hankkeita ja ohjelmia.õToisaalta Kaikukortti-kehittämistoiminta nähtiin myös aikaa vievänä: õk]aikukortin kehittämiseen osallistuminen ja kortin käyttöön ottaminen on vienyt yllättävän paljon aikaa.õ

Kyselyraportti julkaistaan kesäkuussa 2016. Kysely on tarkoitus toistaa syksyllä 2016 Espoossa.

6 Kaikukortti-toimintamallin koordinoinnin siirron valmistelu Espoon kaupungille

Sekä Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikõllä että perhe- ja sosiaalipalveluilla oli tahtotila jatkaa Kaikukortti-toimintaa Espoossa myös kokeilun jälkeen. Myõs kokeilussa mukana olleet organisaatiot olivat halukkaita jatkamaan Kaikukortti-verkostossa. Syksyn 2015 aikana Kulttuuria kaikille -palvelu valmisteli yhdessä kaupungin kulttuurin tulosityksikõn ja perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa toimintamallin koordinoinnin siirtoa. Lisäksi valmisteltiin Espoon vuoden 2016 Kaikukortti-esitteitã, sitoumuksia ja ohjeistuksia.

Kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelut ja kulttuurin tulosityksikkö ottivat yhdessä vastaan tehtävän vastata vuoden 2016 alusta lähtien Kaikukortti-toiminnan koordinoimisesta Espoossa. Tarkoitus on, että Kulttuuria kaikille -palvelu tukee jatkossa toimintaa. Kulttuuria kaikille -palvelu ylläpitää jatkossa myös Kaikukortin käyttöön ja käyttäjiin liittyviä valtakunnallisia tilastoja ja vastaa Kaikukortti-toimintamallin kehittämisestä Espoossa yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa. Kulttuuria kaikille -palvelun, Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikön sekä kaupungin perhe- ja sosiaalipalveluiden välille tehtiin Kaikukortti-toimintaa Espoossa 2016 koskeva sitoumus.

6.1 Uusia jäseniä Kaikukortti-verkostoon

Kokeilun aikana yhteensä lähes 10 espoolaista sosiaali- ja terveysalan yhteisöä oli yhteydessä Kulttuuria kaikille -palveluun ja tiedusteli mahdollisuutta tulla mukaan Kaikukortti-toimintaan. Osasta yhteyttä ottaneista tuli uusia Kaikukortti-verkoston jäseniä vuodeksi 2016. Tavoitteena on laajentaa verkostoa asteittain myös niihin toimijoihin, joista ei vielä tullut verkoston jäseniä. Kaikkien kiinnostuneiden kanssa sovittiin myös viestintäyhteistyöstä siten, että toimijat pyrkivät välittämään tietoa Kaikukortista asiakkailleen, joilla saattaa olla asiakkuus johonkin korttia jakavaan yhteisöön.

Myös jotkut espoolaiset kulttuuritoimijat ottivat kokeilun aikana yhteyttä ja tiedustelivat mahdollisuutta päästä mukaan verkostoon. Näiden toimijoiden kanssa sovittiin, että he tulevat mukaan verkostoon vuoden 2016 alusta alkaen. Toiminnan koordinoinnin ja myös esimerkiksi asiakkaille suunnatavan viestinnän kannalta pidettiin selkeämpänä vaihtoehtona, että kesken vuotta toimintaan ei tule uusia organisaatioita niin sosiaali- ja terveyspuolelta kuin kulttuuripuoleltakaan.

Kulttuuripuolen Kaikukortti-kohteiden määrän laajentamista vuonna 2016 pidettiin tärkeänä, sillä mitä laajempaa ja monipuolisempaa kulttuuritarjontaa kortin piirissä on, sitä helpompi ihmisten on löytää Kaikukortilla jotakin itseä kiinnostavaa. Kulttuuripuolelle valittiin ja neuvoteltiin mukaan uusina kohteina Espoon kulttuurikeskus, Karatalo, Lasten kulttuurikeskus Pikku-Aurora, Vindängen-Sali, KannuKino, KinoTapiola, Näyttelykeskus Weegee, kaikki museot, JuuriJuhla-Rotfest -festivaali, Urkuyö ja Aaria ja Espoo Ciné -festivaali.

Myös sosiaali- ja terveyspuolen kohteiden laajentamista pidettiin tärkeänä, sillä mitä useampi sosiaalialan yhteisö jakaa Kaikukorttia, sitä paremmin kortti tavoittaa kohderyhmäänsä. Kaikukortti-verkostoa sovittiin kuitenkin laajennettavaksi sosiaali- ja terveyskohteiden osalta hyvin maltillisesti, sillä kortin kehittämistyö on kuitenkin vasta alkuvaiheessa, ja toiminnan volyymia voi olla tarpeen pitää kohtuullisissa rajoissa. Kokeiluvuonna mukana olleiden sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen kautta kortteja jaettiin jo runsaasti ja niiden käyttö osoittautui osassa kohteita myös hyvin suureksi.

Mukaan Kaikukortti-verkostoon valittiin ja neuvoteltiin neljä uutta sosiaali- ja terveysalan kohdetta: Espoon mielenterveysyhdistys Emy ry, Vamos Espoo sekä Espoon kaupungin nuorten jälkihuolto ja Espoon kaupungin lapsiperheiden perhetyö. Uusien sosiaali- ja terveystoimijoiden osalta kiinnitettiin huomiota siihen, että mukana oleva toimijaverkosto olisi myös maantieteellisesti mahdollisimman kattava, jotta kortin hakemiseen liittyviä kulkemisen esteitä voitaisiin madaltaa. Lisäksi pidettiin tärkeänä, että verkosto tavoittaa jatkossa kattavammin alle 18-vuotiaita sekä lapsiperheitä.

Espoolaisten toimijoiden lisäksi yli 20 kulttuuritoimijaa muualta Suomesta otti kokeilun aikana yhteyttä Kulttuuria kaikille -palveluun ja ilmaisi kiinnostustaan Kaikukortti-toimintaa kohtaan. Näille toimijoille todettiin, että jatkossa tavoitteena on laajentaa verkostoa eri maantieteellisille alueille, mutta että toiminnan kehittäminen etenee asteittain, ja että yksittäisiä kulttuuritoimijoita eri maantieteellisiltä alueilta ei valitettavasti ole mahdollista ottaa mukaan. Toimijoille kuitenkin tuotiin esiin ja ehdotettiin erilaisia keinoja, joilla ne voisivat jo tässä vaiheessa huomioida pienituloisia henkilöitä ja taloudellisten esteiden madaltamista toiminnassaan. Sosiaali- ja terveyspuolelta lähes 10 toimijaa eri puolilta Suomea otti yhteyttä ja ilmaisi kiinnostusta Kaikukortti-toimintaa kohtaan. Myös näiden toimijoiden kanssa keskusteltiin yhteistyömahdollisuuksista jatkossa.

7 Hankkeen viestintä

7.1 Verkkosivut

Hankkeella oli oma hankeverkkosivu (http://www.kulttuuriakaikille.info/tietoa_meista_hanke_kulttuuripassin_jatkohanke⁴), joka oli osa Kulttuuria kaikille -palvelun verkkosivustoa. Lisäksi Kaikukortti-toimintamallille rakennettiin omat verkkosivut suomeksi (www.kulttuuriakaikille.fi/kaikukortti⁵), ruotsiksi ja englanniksi. Osiot olivat osa Kulttuuria kaikille -palvelut verkkosivuja. Ne kertoivat Espoon Kaikukortti-kokeilusta pähkinäkuoressa kortinhaltijoille, sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen työntekijöille sekä kulttuurialan työntekijöille.

.....

⁴ Sivu toimii parhaillaan Kulttuuripassin jatkohankkeen verkkosivuna.

⁵ Sivu toimii parhaillaan Kainuun Kaikukortti-kokeilun verkkosivuna.

7.2 Sosiaalinen media

Espoon Kaikukortti-kokeilulla oli oma facebook-sivu osoitteessa www.facebook.fi/kaikukortti⁶. Sivulla välitettiin tietoa mm. kokeilussa mukana olevista kulttuurikohteista sekä kokeilusta kertovista lehtiartikkeleista.

Mira Haatajan hanketta käsittelevä blogikirjoitus 'Kaikukortilla kulttuuria!' julkaistiin 27.4.2015 Kulttuuria kaikille -palvelun blogissa. Aura Linnapuomin hanketta käsittelevä blogikirjoitus 'Kaikukortti-kokeilu alkoi Espoossa' ajatuksia kulttuuri- ja sosiaalialan yhteistyöstä julkaistiin Suomen Teatterit ry:n blogissa 23.4.2015. Linnapuomin hanketta käsittelevä blogikirjoitus 'Kulttuurielämys on perusoikeus' julkaistiin 16.12.2014 Kulttuuria kaikille -palvelun blogissa. Kyseinen teksti julkaistiin alun perin kolumnina Museo-lehden numerossa 4/2014.

7.3 Tiedotteet ja hankekuulumiset

Hankkeen aikana lähetettiin kaksi isoa media- ja sidosryhmätiedotetta, ensimmäinen 17.9.2014 kun hanke alkoi, ja toinen 1.4.2015 kun Kaikukortti-kokeilu alkoi. 17.9. - tiedote käännettiin myös ruotsiksi. Kummatkin tiedotteet läpäisivät uutiskynnyksen valtakunnallisessa mediassa.

Hankejohtaja sai 17.9. -tiedotteen pohjalta useita yhteydenottoja median edustajien lisäksi hankkeesta kiinnostuneilta sosiaali- ja kulttuurialan toimijoilta eri puolilta Suomesta. Kiinnostuneista toimijoista kerättiin yhteystietolista ja heille lähetettiin hankkeen tiedotteita ja kuulumisia sekä kutsuttiin toukokuussa 2015 järjestettyyn hanketta koskevaan kaikille avoimeen tilaisuuteen Ateneum-saliin.

7.4 Painetut viestintämateriaalit

Hankkeessa tuotettiin suomeksi ja ruotsiksi hankkeen kohderyhmälle suunnatut painetut esitteet Kaikukortista. Lisäksi tuotettiin hankkeen sosiaali- ja terveystieteiden kokeilukumppaneiden toimitilojen seinille tarkoitettu suomenkielinen juliste, jossa kerrottiin lyhyesti Kaikukortista sekä mukana olevista kulttuurikohteista. Lisäksi tuotettiin kokeilukumppaneille suunnatut kokeilusta kertovat esitteet, joita jaettiin mm. perehdytystilaisuuksissa. Materiaalit suunnitteli graafikko Jenny Lucander.

7.5 Järjestetyt tilaisuudet

Kulttuuripassin pilotointihanke järjesti yhdessä Kulttuuripassin jatkohankkeen kanssa 27.5.2015 Missä mennään Kaikukortti -tilaisuuden Ateneum-salissa. Tilaisuudessa

.....

⁶ Sivun toimii parhaillaan Kaikukortin valtakunnallisena Facebook-sivuna.

esiteltiin Kaikukorttia sekä pilotointihankkeessa mukana olevia kumppaneita ja heidän kokemuksiaan. Espoon kokeilukumppaneista April Jazz -festivaali, Espoon aikuisten sosiaalipalvelut, Espoon Klubitlo sekä Gallen-Kallelan museo kertoivat yleisölle Kaikukorttiin liittyvistä kokemuksistaan ja saamastaan palautteesta. Tilaisuudessa työskenneltiin myös ryhmissä, joiden aiheina olivat esimerkiksi hyvät kohtaamiset sekä erilaiset keinot nostaa esiin osallistumisen mahdollisuuksia niille, jotka eivät ensimmäisenä hakeudu kulttuuripalvelujen piiriin. Mukana keskustelemassa oli 36 kulttuuri- sosiaali- ja terveysalan asiantuntijaa sekä pääkaupunkiseudulta että muualta.

Missä mennään Kaikukortti? -tilaisuuden paneelikeskustelu Ateneum-salissa 27.5.2015, kuvaaja Rita Paqvalén

7.6 Medianäkyvyys

Artikkelit muiden julkaisuissa

- Linnapuomi, Aura, "Kulttuurielämys on perusoikeus!" Museo-lehti 4/2014.
- Linnapuomi, Aura, "Kulttuurin Kaikukortti-kokeilu käynnistyy" Etusivu opetus- ja kulttuuriministeriön verkkolehti 26.3.2015
<http://www.minedu.fi/etusivu/arkisto/2015/2603/kaikukortti.html?lang=fi>
- Haataja, Mira, "Kaikukortilla maksutta kulttuuria pienituloisille!" Avomieliin i Ajaton lehti avoimesti ajatteleville 2015i 2016.

Muiden julkaisemat artikkelit

Hankkeessa seurattiin varsinkin verkossa julkaistuja artikkeleita ja uutisia, joissa hanke mainittiin tai jotka kertoivat erityisesti hankkeesta. Mediaosumien seuranta oli kuitenkin satunnaista.

- Sydän.fi -verkkolehti 2.11.2015: Annukka Järven kolumni "Kaikukortti, pääsylippu elämyksiin?"
- Lounais-Lappi -verkkolehti 28.10.2015: Jyri-Jussi Rekisen artikkeli "Kulttuuria kaikille Kemissä"
- YLE Perämeri verkkosivu 20.10.2015: Riikka Rautiaisen artikkeli "Kulttuurin kuluttaminen ei ole kohta rahasta kiinni – vähävaraisten kulttuuripassi tuo alea lipunhintoihin Kemissä"
- Puolanka-lehti 14.10.2015. Oili Taipaleen artikkeli "Kaiku-hanke alkaa Kainuussa"
- YLE Kainuu verkkosivu 25.9.2015: Tiia Korhosen artikkeli "Maksutta kulttuurieroihin – pienituloisia autetaan taiteen pariin"
- Koti-Kajaani 23.9.2015: "Kainuun pienituloiset kiinni kulttuuripalveluihin maksutta"
- Kainuun Sanomat 17.9.2015: Seppo Turusen artikkeli "Kulttuuripassi laajenee Kainuuseen"
- Tyttöjen Työttömien edunvalvontalehti 2/2015: "Pienituloisille maksuttomia pääsylippuja Kaikukortilla"
- Espoon seurakuntasanomat 16.4.2015: Taneli Kylätaskun artikkeli "Espoo tarjoaa ilmaisia pääsylippuja"
- Tanssin tietoduskeskuksen verkkouutiset 1.4.2015: "Glims & Gloms mukana Kaikukortti-kokeilussa"
- Hämeen Sanomat 10.2.2015: "Passilla kulttuuriherkkuja pienituloisille"
- TAKU-lehti 4/2014: Merja Isotalon artikkeli "Ovi auki kaikille"
- Tyttöjen Työttömien edunvalvontalehti 4/2014: "Kulttuuripassin pilotointihanke"
- Kuntalehti 2/2014: Merja Ojansivun artikkelit "Vapaa pääsy!" ja "Kulttuurin ilmaisan"
- Suomen tietotoimisto STT 22.9.2014: "Pienituloisille halutaan tarjota kulttuuria halvemmalla" uutinen julkaistiin ainakin ainakin 14:ssä verkkosanomalehdessä Helsingin Sanomista Keski-suomalaiseen ja Pohjan-sanomiiin sekä MTV 3-sivustolla

Muuta

Kaikukorttia mainostettiin kokeilun aikana myös mm. Espoon Klubitalon lehdessä sekä Espoon mielenterveysyhdistyksen ja asukastalo Kylämajan lehdissä. Lisäksi Aura

Linnapuomia haastateltiin 20.10.2014 Classic Radioon hankkeesta. Toimittajana oli Inkeri Pyylampi. Haastattelu on kuunneltavissa osoitteessa:
<https://soundcloud.com/radioclassicfi/kulttuuripassin-pilotointihanke>

7.7 Seminaarit ja koulutukset

Aura Linnapuomi kertoi Kaikukortista seuraavissa tilaisuuksissa:

- Kulttuuripassin pilotointihanke Suomen kulttuuritalot ry:n jäsen ja koulutuspäivä 29.9.2014, Helsinki.
- Osallistumisen taloudelliset mahdollisuudet Kulttuurin saavutettavuus ja moninaisuus -seminaari 19.11.2014, opetus- ja kulttuuriministeriö, Helsinki.
- Esitelmä Kulttuuripassin pilotointihanke ja kulttuuripassin jatkohanke Terveystta kulttuurista -verkoston kokous 9.2.2015 Helsinki.
- Esitelmä Kaikille kulttuuria! Helsingin kulttuurikeskuksen teematiistai 28.4.2015 Helsinki.
- Kommenttipuheenvuoro Estetiikka ja taide osana ihmisyyttä Taidetarjotin II 25.5.2015, Myrskylensilmä ry ja Helsingin Seniorisäätiö. Helsinki.
- Esitelmä Kaikukortti toimii Espoossa Kulttuurin Kaukametsä -seminaari 4.9.2015, opetus- ja kulttuuriministeriö. Kajaani.
- Esitelmä Kokemuksia kulttuuripassin pilotointihankkeesta Kuntaliiton sivistystoimen toimialajohtajien verkoston kokous 24.9.2015 Helsinki.
- Esitelmä Kaikukortti in a nutshell Dance as a tool for learning -seminaari 1.10.2015, Tanssiteatteri Glims & Gloms ja NOBA Nordic-Baltic Dance Network for Young Audiences. Espoo.

Mira Haataja kertoi Kaikukortista seuraavissa tilaisuuksissa:

- Osuus Aura Linnapuomin pitämästä esitelmästä Kaikille kulttuuria! Helsingin kulttuurikeskuksen teematiistai 28.4.2015, Helsinki

Lisäksi Aura Linnapuomi ja Mira Haataja esittelivät Kaikukorttia esittelypöydän avulla englanninkielisessä konferenssissa Conference on Culture and Accessibility 12.11.2015, Arcadassa Helsingissä. Hankkeesta toteutettu posterit oli myös esillä Kuntamarkkinoiden Panosta hyvinvointiin -seminaarin aulanäyttelyssä 9.10.2015 Helsingissä.

7.8 Opintokäynnit

Aura Linnapuomi osallistui seuraaviin seminaareihin ja koulutuksiin:

- Uusi resepti -seminaari 3.10., MiMi-projekti (Omaiset mielenterveystyön tukena Uudenmaan yhdistys, Helsinki.
- Soveltavan taiteen työpaja 4.10, MiMi-projekti (Omaiset mielenterveystyön tukena Uudenmaan yhdistys, Helsinki.
- Asuinalueiden kehittämisohjelman 2013-2015 seminaari "Kulttuurilla ja liikunnalla hyvinvointia lähioihin" ympäristöministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö 27.11., Helsinki.
- Koulutetut kokemusasiantuntijat ry:n jäseniltä "Kokemusasiantuntijoiden ja ammattilaisten yhteiskoulutus" 15.12., Helsinki.
- "Köyhyys - Kirjallisuus, yhteiskunta ja muutos" -yleisöluentosarja 28.1., Helsingin yliopiston tutkija kollegiumi. Helsinki.
- Mihin perusturva riittää -seminaari 27.2. Eduskunnan köyhyysryhmä ja muita tahoja. Helsinki.
- Osallistamisseminaari 29.4.. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Helsinki
- Missä taidetta tarvitaan? Seminaari taiteen hyvinvointivaikutuksista, saatavuudesta ja saavutettavuudesta 3.6.. Tampereen yliopiston Tutkivan teatterityön keskus, Taiteen edistämiskeskus ja Näty. Tampere.
- Vankilateatteriseminaari 24.8., Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu. Helsinki.
- Osallistu ja osallista! Tietoa sosiaalisen osallisuuden ja köyhyyden torjunnan (toimintaliija 5) ESR-rahoituksesta sekä koordinaatiosta 25.8., Sokra ja THL. Helsinki.
- Pyöreän pöydän keskustelutilaisuus: "Ympäristöluotsitoiminnan jalkauttaminen ja toiminnan laajentaminen" 6.11.2015, Maaseudun sivistysliitto. Helsinki.
- Valtakunnallinen lastenkulttuurifoorumi 25.11. Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto ja muita tahoja. Tampere.

8 Jatkossa

Kaikukortti-toimintamallin kehittäminen jatkuu aktiivisesti, kun Kaikukorttia kokeillaan aikavälillä 1.4.-31.12.2016 Kainuun maakunnassa. Kokeilu on Kulttuuria kaikille -palvelun koordinoima ja opetus- ja kulttuuriministeriön, Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry:n (Kulttuuria kaikille -palvelu) ja Kainuun liiton rahoittama. Tavoitteena on, että Kaikukortti-toimintamalli jää pysyvästi käyttöön myös Kainuuseen.

Osana Kulttuuripassin jatkohanketta Kulttuuria kaikille -palvelu tuottaa vuoden 2017 aikana Espoon ja Kainuun Kaikukortti-kokemusten pohjalta Kaikukortti-toimintakonseptin, jonka tarkoituksena on tukea sitä, että Kaikukortti-toiminnasta kiinnostuneet alueet Suomessa voisivat ottaa kortin tulevaisuudessa käyttöön omalla alueellaan.

Kulttuuripassin pilotointihanke, ja myös Kulttuuripassin jatkohanke ovat keskittyneet ensisijaisesti Kaikukorttiin liittyvän maksuttoman sisäänpääsyjärjestelmän organisoimiseen ja kokeilemiseen. Jatkossa on tärkeää paneutua erilaisten Kaikukorttiin kytkeytyvien taide- ja kulttuurilähtöisten menetelmien etsimiseen, kehittämiseen ja kokeilemiseen yhteistyössä mm. taidepedagogiikan asiantuntijoiden kanssa. Olisi tärkeää löytää ja kehittää menetelmiä, jotka innostaisivat sosiaali- ja terveysalan toimijoita hyödyntämään Kaikukorttia mahdollisimman monipuolisesti työvälineenä ja luoda Kaikukortin haltijoille ja sosiaali- ja terveysalan työntekijöille mahdollisuuksia monipuoliseen Kaikukorttiin liittyvään ryhmätoimintaan. Myös menetelmät, joiden kautta Kaikukortin haltijat sekä korttia jakavat työntekijät voisivat halutessaan perehtyä syvemmin Kaikukortin kautta saatujen taide- ja kulttuurikokemusten analysoimiseen, olisivat tärkeitä. Lisäksi tarvitaan aikaa yksinkertaisesti siihen, että sosiaali- ja terveysalan työntekijät ja asiakkaat voivat halutessaan tutkia yhdessä Kaikukortin piirissä olevaa tarjontaa.

Jatkossa Kaikukortti-toimintamallin kehittämisessä on myös löydettävä ratkaisuja harvemmin asutuilla alueilla liikkumisesta syntyvien kulujen madaltamiseen, sillä liikkumiskustannukset voivat olla merkittävä osallistumisen taloudellinen este. Olisi myös löydettävä vaihtoehtoisia tapoja liikkumiseen, sillä julkinen liikenne voi olla harvemmin asutuilla alueilla niukkaa. Kulttuuripassin jatkohankkeessa liikkumisesta syntyvien kulujen kompensoimisesta on keskusteltu, ja lisäksi selvitetty mm. Kainuun alueen Kaikukortti-kokeilussa mukana olevien sosiaali- ja terveysalan työntekijöiden mahdollisuuksia käyttää yhteisöjen omistamia autoja esimerkiksi pienryhmäkäyntien järjestämiseen. Eräs kokeilussa mukana oleva työntekijä totesi, että yhteisön Kaikukortti on työväline, joka voi helpottaa ja edistää yhteisön autojen käyttömahdollisuuksia ryhmäkäynteihin. Myös palveluliikenteen, kutsutaksin ja asioimiskuljetuksen kohderyhmärajausja sekä rajauksia liittyen siihen, mihin näitä palveluja voi käyttää, on selvitettävä lisää, ja mahdollisuuksien mukaan vaikutettava siihen, että Kaikukortin käyttäjät voisivat, jos järkevää, hyödyntää näitä liikennemuotoja kulttuurikäynteihinsä.

LÄHTEET

- Isola, Anna-Maria & Turunen, Elina & Hänninen, Sakari & Karjalainen, Jouko & Hiilamo, Heikki 2015. Syrjäytynyt ihminen ja kunta. Kunnallissalan kehittämissäätiön Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 84. Vammalan Kirjapaino Oy. Sastamala.
- Malmberg, Tiina 2011. Aktiivipassi -selvitystyö aktiivipassin käyttöönotosta Tampereen kaupungilla. Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen tilaajaryhmä. Tampereen kaupunki. (Julkaisematon selvitys)
- Sironen, Jiri & Saastamoinen, Ulla (toim.) 2014. Köyhyys -syitä ja seurauksia. Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastainen verkosto EAPN-Fin. Fram Oy. Helsinki.
- Sokka, Sakarias & Kangas, Anita & Itkonen, Mahnnu & Matilainen, Pertti & Räisänen, Petteri 2014. Hyvinvointia myös kulttuuri- ja liikuntapalveluista. Kunnallissalan kehittämissäätiön Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 77. Vammalan Kirjapaino Oy. Sastamala.
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Tulonjakotilasto [verkkopublication]. ISSN=1795-8121.
- Tuloerot (Kansainvälinen Vertailu) 2014. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 22.4.2016].
Saantitapa: http://www.stat.fi/til/tjt/2014/01/tjt_2014_01_2015-12-21_tie_001_fi.html